

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/01858-0/2020	
Érkezett: 2020 NOV 03.	
Alkotmánybíróság részére	
Példány: a Budakörnyéki Járásbíróság útján 2	Kezelőiroda:
Melléklet: 2 + BÍRÓSÁGI AKTA	<i>lu</i>

36.

BUDAKÖRNYÉKI JÁRÁSBÍRÓSÁG BUDAPEST	
@	
Érke: 2020-10-14	
Érke. módja: személyesen / postán / közbesítő / gyűjtőládába / e-mailen / faxon	
Ügyiratszám: 8.B.236/2018	
Példány: 1. példány	1. példány

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

[redacted] meghatalmazott jogi képviselőm, dr. Győrei Péter egyéni ügyvéd [redacted] útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az elsőfokon eljáró Budakörnyéki Járásbíróság 8.B.236/2018/25. számú ítéletének és az azt másodfokon elbíráló Budapest Környéki Törvényszék 5.Bf.11/2020/14. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. A pertörténet és a tényállás ismertetése

1.1 A vád és az elsőfokú eljárás

A Pestvidéki Nyomozó Ügyészség a Btk. 279. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő hatósági eljárás megzavarása bűncselekmény elkövetése miatt emelt vádat [redacted] len.

A vádirati tényállás szerint 2017. 05. 20. napján állampolgári bejelentésre megjelent két rendőr és egy közterület felügyelő [redacted] alatti ingatlanán, mert a bejelentés szerint az ott tartózkodó [redacted] vádlott és annak testvére, valamint egy harmadik személy hangoskodtak, hangos zenét hallgattak.

A vádlott a hatósági személyekkel hangos vitába keveredett, és a vádirat állítása szerint [redacted]-nak nevezte őket, valamint nem volt hajlandó igazolni magát. Az eljáró hatósági személyek a terhelttel és testvérével szemben testi kényszert alkalmaztak, és őket a rendőrségre előállították.

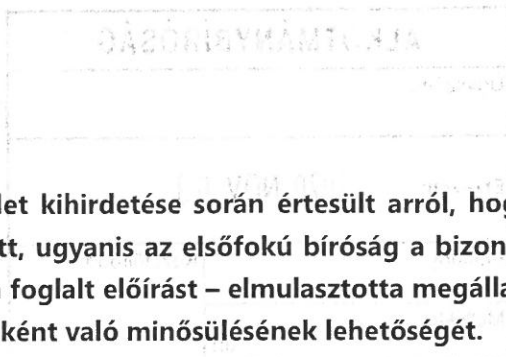
Az első fokon eljáró Budakörnyéki Járásbíróság 8.B.236/2018/25. számú ítéletében a tényállást lényegében a vádirattal egyezően állapította meg. Az elsőfokú bíróság a hatósági eljárás megzavarása bűncselekményt nem látta megállapíthatónak, viszont a vádlottat 3 rendbeli becsületsértés miatt pénzbüntetésre ítélte.

Záradék: Az irat elektronikus iratról készített papír alapú másolat.

2020 OKT 15.

Rf

BUDAKÖRNYÉKI JÁRÁSBÍRÓSÁG
BUDAPEST

A terhelt és a védelem csak az ítélet kihirdetése során értesült arról, hogy a vádbeli cselekmény minősítése megváltozott, ugyanis az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során – megsértve a Be. 495. §-ában foglalt előírást – elmulasztotta megállapítani volna a vádbeli cselekmény becsületsértésként való minősülésének lehetőségét.

1.2 A fellebbezés

Fellebbezésének indokolásában a védelem – többek között – a következőkre hívta fel a figyelmet:

1.2.1

A Be. 607. § (1) bekezdése előírja, hogy a másodfokú bíróság az 567. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott esetben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti.

A Be. 567. § (2) bekezdésének d) pontja előírja, hogy a bíróság az eljárást megszünteti, ha a vádirat nem vagy hiányosan tartalmazza a 422. § (1) bekezdésében írt törvényes elemeket, és emiatt a vád érdemi elbírálásra alkalmatlan.

A Be. 422. § (1) bekezdés c) pontja szerint a vádiratnak kötelezően tartalmaznia kell a vád tárgyává tett cselekménynek a Btk. szerinti minősítését.

Kétséget kizáróan megállapítható tény, hogy a Pestvidéki Nyomozó Ügyészség Nyom. 305/2017. számú vádirata nem tartalmazta a becsületsértés bűncselekmény Btk. szerinti minősítését, sem pedig arra történő utalást, hogy a vádhatóság ezen bűncselekmény miatti felelősségre vonást kíván kezdeményezni.

1.2.2

A becsületsértés vádja azért volt alkalmatlan érdemi elbírálásra, mert a törvényes vád hiányának következményeként nem kerülhetett sor a tárgyalás során a becsületsértés bűncselekmény érdemi bizonyítására, illetve nem nyílt lehetőség ezen vád elleni védekezés (bizonyítási indítványok, jogi érvelés) előterjesztésére.

1.2.3

Az elsőfokú bíróság elmulasztotta, hogy a Be. 493. § (1) bekezdésében foglalt előírásnak megfelelően hivatalból, - a hiány (becsületsértés bűncselekmény Btk. szerinti minősítésének hiánya) megjelölése mellett - felhívja az ügyészséget a vádirat hiányosságának pótlására.

Álláspontom szerint az elsőfokú bíróságnak már a tárgyalás előkészítése során fel kellett volna hívnia az ügyészséget a vádirat hiányosságának pótlására.

1.2.4

Az elsőfokú bíróság ezen mulasztásával gyakorlatilag eltitkolta mind a vádhatóság, mind a védelem előtt azon szándékát, hogy becsületsértés bűncselekmény vonatkozásában is vizsgálni kívánja a terhelt büntetőjogi felelősségét, egyúttal meg is fosztotta a védelmet attól, hogy a becsületsértés bűncselekmény vádja ellen bizonyítási indítványokkal vagy jogi érveléssel védekezhesen.

E körben a 14/2002. (III. 20.) AB határozat a következő megállapításokat teszi.

*„A tisztességes eljárás követelményének alapfeltétele a vádlói és az igazságszolgáltatási funkciók szétválasztása. Az ügyészség és a bíróság feladatainak elkülönítése, az egyes tevékenységi körökre vonatkozó részletes szabályok, az eljárás alanyai számára előírt kötelezettségek és a részükre biztosított jogosultságok konstrukciója eljárási garanciákat is jelent a védelem számára. **A vád pontos ismerete biztosíthatja a védelem számára - többek között - a bűnösség vagy a minősítő körülmények fennállásának hiányát jelentő, illetőleg a cselekmény privilegizált esetét megalapozó ok-okozati összefüggésekre vonatkozó bizonyítékok feltárását, a cselekmény elbírálása szempontjából jelentős motívumokra, enyhítő körülményekre történő figyelemfelhívás lehetőségét. Ennek hiányában nem áll módjában az ügyésszel egyenrangú félként érvei kifejtése, indítványainak megtétele, vagyis a védekezés jogának tartalommal való kitöltése.**”*

1.2.5

A becsületsértés bűncselekmény nem szükségszerű eszközcselekménye a hatósági eljárás megzavarása bűncselekménynek, utóbbi bűncselekmény esetében csupán a verbálisan történő eljárás-zavarás vádja ellen szükséges védekezni, pl. annak bizonyításával, hogy nem történt kiabálás, illetve az nem zavarta a hatósági eljárást.

Ezzel szemben az eltérő jogtárgyat sértő becsületsértés nyilvánvalóan más jellegű védekezést kíván meg, amelyet azonban természetesen nem ad elő a vádlott az erre irányuló vád hiányában.

1.2.6

Azon tény, hogy a vádirat nem tartalmazta a becsületsértés bűncselekmény jogi minősítését, arra utal, hogy az ügyészség nem kívánta a vádlott felelősségének megállapítását e bűncselekmény vonatkozásában.

Az eljáró ügyész perbeszédében említést tett ugyan a vádlott terhére rótt becsületsértő cselekményekről, azonban még ezen alkalommal sem tett kísérletet a vád kiterjesztésére.

1.2.7

A vádelv súlyos sérelmét okozta, hogy az elsőfokú bíróság az eredetileg törvényes vádat önkényesen kiterjesztette a vád tárgyát eredetileg képező tényekkel (rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség) összefüggésben levő egyéb tényekre (becsületsértést megalapozó „XXXXXXXXXX” kijelentés).

A „vádkiterjesztésről” a vádlott és a védő csak magából az ítéletből értesült, így értelemszerűen a becsületsértés cselekmény vonatkozásában sem bizonyítási indítvány megtételére, sem egyéb védekezésre nem volt lehetőségük.

1. BK vélemény az 1998. évi XIX. törvény egyes rendelkezései értelmezéséről, 3. g):

„A vádló utóbb kiterjesztheti a vádat a történeti tényállásban leírt, de vád tárgyává nem tett cselekményre, a bíróság azonban nem hívhatja fel a figyelmét erre a lehetőségre. Ugyanis ezzel vádlói funkciót gyakorolna.”

Felhívom a figyelmet, hogy „a történeti tényállásban leírt, de a vád tárgyává nem tett cselekmény” nem a hatósági eljárást zavaró kiabálás (amely a vád tárgyát képezte), hanem a kiabálás **becsületsértő tartalma** (amely **nem** képezte tárgyát a vádnak).

1.2.8

A becsületsértés bűncselekmény, illetve az annak ténybeli alapjául szolgáló – nem bizonyított – „XXXXXXXXXX” kijelentés vonatkozásában az elsőfokú bíróság csak akkor járhatott volna el, ha az ügyészség a Be. 538. § (1) bekezdés b) pontja alapján a vádat a hatósági eljárás megzavarása bűncselekményen túl becsületsértés bűncselekményre is kiterjesztette volna.

Ez esetben a védő élhetett volna azon a- a Be. 538. § (5) és (6) bekezdéseiben biztosított - lehetőséggel, hogy - a védelem előkészítése érdekében - indítványozza a tárgyalás elnapolását.

1.3. A másodfokú eljárás

A másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék 5.Bf.11/2020/14. számú végzésével a Budakörnyéki Járásbíróság 8.B.236/2018/25. számú ítéletét helybenhagyta, és rendben levőnek találta, hogy – annak ellenére, hogy a becsületsértés nem tényállási eleme a hatósági eljárás megzavarásának – az elsőfokú bíróság a Be. 495. §-a által előírt kötelezettségét megsértve elmulasztotta megállapítani a vádtól eltérő minősülés lehetőségét.

A védelem által előadottak vonatkozásában az elsőfokú bíróság a következő megállapításokat tette.

„Nem foghatott helyt a védőnek a vád törvényes elemeinek hiányára, a vád érdemi elbírálásra alkalmatlanságára, a vádelv sérelmére és a védekezéshez való jog sérelmére történő

hivatkozása. A vádirat minden olyan adatot, tényt, körülményt tartalmaz, amely a bírósági eljárás lefolytatásához szükséges. Az elsőfokú bíróság a vádirati tényálláson nem terjeszkedett túl, a megállapított tényállás kizárólag olyan tényeket, körülményeket tartalmaz, amelyek a vádirati tényállásban is szerepeltek, így többek között azt is, hogy a vádlott „XXXXXXXXXX” nevezte a vele szemben intézkedő sértetteket. Mivel a vádlott vallomása szerint ő végig nyugodt hangon beszélt, tagadta a trágár kifejezések használatát, a vádtól eltérő minősülés lehetősége megállapításának elmaradása nem befolyásolta a vádlotti védekezés mikéntjét. Ezért a védekezéshez való jog semmilyen módon nem sérült, a cselekmény jogi minősítése pedig nem köti a bíróságot. A másodfokú bíróság a védő érvelésével szemben nem észlelt olyan okot, körülményt, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezhette volna.”

A másodfokú bíróság végzésében azt is megállapította, hogy a másodfokú eljárás során „tárgyalás tartása nem vált szükségessé”.

2. Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés:

A tisztességes eljáráshoz, ezen belül a büntetőeljárásban a hatékony védelemhez való jog érvényesülése alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

Amennyiben a vádban megjelölt és leírt bűncselekményt -előzetes figyelemfelhívás nélkül - az ítélethirdetés során minősíti át az elsőfokú bíróság egy olyan bűncselekménnyé, amely nem tényállási eleme a vádbeli bűncselekménynek, azzal megfosztja a vádlottat a hatékony védekezés lehetőségétől.

Az elsőfokú ítéletet hivatalból felülbíráló másodfokú bíróság szintén megsértette a vádlott tisztességes eljáráshoz és hatékony védelemhez fűződő jogát, mivel elmulasztotta, hogy lehetőséget biztosítson az átminősített váddal szembeni érdemi – csak bizonyítás felvétele útján lehetséges – védekezésre. Ez pedig csakis tárgyalás tartása útján, vagy az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása útján lett volna lehetséges.

Megjegyzem, hogy álláspontom szerint a másodfokú bíróság azzal is sértette volna a vádlott tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, ha a másodfokú eljárásban rendeli el tárgyalás tartását, és a becsületsértés bűncselekmény vonatkozásában bizonyítás felvételét. Ezen megoldás ugyanis gyakorlatilag egyfokúvá tette volna a becsületsértés bűncselekmény vonatkozásában folytatott büntetőeljárást, mivel a becsületsértés vonatkozásában első és egyetlen alkalommal itt lefolytatott érdemi bizonyítás eredményeként hozott határozattal szemben a vádlott számára nem állt volna rendelkezésre rendes jogorvoslat.

Nyilvánvalóan érdemben befolyásolja a bírói döntést, ha a védelem – a vád pontos ismeretének hiányában – nem tud célszerű és hatékony védekezést előadni, így ennek

eredményeként a bíróság döntésének meghozatala során csak a természetesen hiányos védekezést veszi figyelembe.

3. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el.

...

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.”

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

3.1 Az elsőfokú bíróság alaptörvény-ellenes eljárása

Az elsőfokú bírói döntés azért alaptörvény-ellenes, mert a vádban megjelölt és leírt bűncselekményt -előzetes figyelemfelhívás nélkül - az ítélethirdetés során minősítette át a bíróság egy olyan bűncselekménnyé, amely nem tényállási eleme a vádbeli bűncselekménynek, és ezzel megfosztotta a vádlottat a hatékony védekezés lehetőségétől.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata szerint az eltérő minősítés lehetőségének bírói megállapítása elmaradása esetén csak abban az esetben nem sérül a hatékony védelemhez való jog, ha a megállapítható másik bűncselekmény szükségszerű tényállási eleme az eredetileg megállapított tényállásnak, így arra nézve érdemi bizonyítás folyt, és annak vádjával szemben érdemi védekezést adhatott elő a védelem.

Jelen esetben azonban nem ez a helyzet, tekintettel arra, hogy a hatósági eljárás bűncselekmény tényállásának nem szükségszerű eleme a becsületsértés, így ezen bűncselekmény vonatkozásában érdemi bizonyítás, illetve védekezés nem folyt.

A kiabálás – mint eljárást zavaró cselekmény – megállapítása ellen csakugyan indokolt a védekezés, de a kiabálás tartalmának becsületsértő vagy nem becsületsértő volta irreleváns a vádban eredetileg megjelölt bűncselekmény megállapíthatóságát illetően, ezért erre nem is irányult a védekezés.

3.1.2

Amennyiben a bíróság – eleget téve a Be. 495. §-ában foglalt előírásnak – megfelelő időben megállapította volna a vádbeli cselekmény becsületsértésként való minősülésének lehetőségét, és megfelelő időt biztosított volna a védelem felkészülésére, akkor a védekezés nyilván erre irányult volna, és a védelem tanúkihallgatások útján tudta volna bizonyítani például a következőket:

- A terhelt természetétől idegen, hogy szitkozódjon, káromkodjon. Ilyen még a legstresszesebb helyzetekben sem fordult elő vele.
- A terhelt politikailag a kormánypárttal és a miniszterelnökkel rokonszenvezik, ezért nem életszerű az az állítás, hogy „[REDACTED]” kifejezéssel szidalmazta az eljáró hivatalos személyeket.
- Szükséges lett volna az állítólagos becsületsértés címzettjeinek bizonyítása (rendbeliség), különös tekintettel arra, hogy [REDACTED] r. törm., [REDACTED] r. törm., [REDACTED] közterület-felügyelő, [REDACTED] tanúk közül **csupán ketten** - [REDACTED] és [REDACTED] – állították azt, hogy a vádlott „[REDACTED]”-nak nevezte őket.

3.1.3

Az EJEB a vád tárgyává tett cselekmény eltérő minősítésének kérdésében joggyakorlata során az alábbi álláspontokat alakította ki:

- A vádlottat időben és teljeskörűen tájékoztatni kell a vád megváltozásáról, valamint megfelelő időt és lehetőséget kell számára biztosítani, hogy a megváltozott váddal szemben megszervezhesse védekezését. n (Mattoccia v. Italy; Bäckström and Andersson v. Sweden (dec.); Varela Geis v. Spain)
- A vádlottól csak azon esetben várható el az eltérő minősítés anticipálása, ha a megállapítható másik bűncselekmény szükségszerű tényállási eleme az eredetileg megállapított tényállásnak. (De Salvador Torres v. Spain; Sadak and Others v. Turkey (no. 1); Juha Nuutinen v. Finland)
- További lényeges kérdés, hogy az eljárás során folyt-e megfelelő bizonyítás az újonnan megállapított bűncselekmény tényállási elemeit illetően.
- A tényállás vádtól eltérő minősítése esetén, az eljárás során biztosítani kell a vádlott számára a lehetőséget, hogy védekezéshez fűződő jogát hatékonyan és időszerűen gyakorolhassa. (Pélissier and Sassi v. France [GC]; Block v. Hungary;; Haxhia v. Albania;; Pereira Cruz and Others v. Portugal)

3.2 A másodfokú bíróság alaptörvény-ellenes eljárása

Az elsőfokú ítéletet hivatalból felülbíráló másodfokú bíróság szintén megsértette a vádlott tisztességes eljáráshoz és hatékony védelemhez fűződő jogát, mivel elmulasztotta, hogy lehetőséget biztosítson az átminősített váddal szembeni érdemi – csak bizonyítás felvétele útján lehetséges – védekezésre. Ez pedig csakis tárgyalás tartása útján, vagy az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása útján lett volna lehetséges.

E körben az EJEB joggyakorlata során azt az álláspontot alakította ki, miszerint a vád közlésének hibái a fellebbviteli eljárásban abban az esetben orvosolhatóak, ha a vádlott előadhatja az átminősített váddal szembeni védekezését, **valamint érdemi lehetőséget kap arra, hogy az ítéletben rögzített történeti és jogi tényállást vitathassa.** (Dallos v. Hungary; Sipavičius v. Lithuania; Zhupnik v. Ukraine; I.H. and Others v. Austria; Gelenidze v. Georgia)

Különös nyomatékkal hívom fel a figyelmet az EJEB által az I.H. and Others v. Austria ügyben kifejtett álláspontra, mely szerint az átminősített vádbeli cselekmény elleni védekezésre nem nyújt elégséges lehetőséget az a másodfokú eljárás, amelyben érvényesül az elsőfokon megállapított tényálláshoz való kötöttség elve, illetve a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma:

„Való igaz, hogy egyes régebbi ügyekben a Bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy egy jogsértés átminősítése nem sérti a védelemhez való jogot, amennyiben a vádlott a jogorvoslati eljárásban lehetőséget kap a védekezésre. Ez azonban csak azon jogorvoslati eljárások esetében érvényes, amelyek során a vádlott jogosult arra, hogy a történeti és a jogi tényállás minden releváns elemét vitathassa. (ld. Dallos v. Hungary; Sipavičius v. Lithuania).

A Bíróság felhívja a figyelmet arra, hogy jelen esetben a fellebbviteli bíróság hatásköre nem terjed ki a történeti tényállás felülvizsgálatára, mivel döntését az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra kell alapoznia. Ezen túl, főszabályként a megállapított bizonyítékokat sem értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően. Tekintettel erre a korlátozott jogkörre, a Bíróság úgy találja, hogy a kérelmező a másodfokú eljárás során nem kapott valódi lehetőséget igazának bizonyítására.

4. Nyilatkozatok

Előadom, hogy az ügyben a rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítettem.

Nyilatkozom, hogy az ügyben nincs folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, és az ügyben nem kezdeményeztem perújítást (jogorvoslatot a törvényesség érdekében) sem.

Nyilatkozom, hogy nem kezdeményeztem a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

A másodfokon eljáró bíróság jogerős határozata 2020. szeptember 18. napján, elektronikus úton került kézbesítésre a védő részére.

Nyilatkozom, hogy az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közzétételétől számított 60 nap) megtartásra került.

Kelt: Budapest, 2020. 10. 08.

.....

indítványozó

.....
Dr. Györei Péter

ügyvéd
